

Analiza metodologiczna prawa socjologicznego — Przykład A

Prawo R3.

1. *Cytat.* "Wzorem państw bałtyckich powstaje Front Narodowy, następnie bardziej radykalna Wajnachska Partia Demokratyczna oraz inne organizacje niekomunistyczne i antykomunistyczne, w których aktywnie działa miejscowa młoda inteligencja. Częściowo dołączają do niej, częściowo dystansują się przedstawiciele inteligencji "statusowej" - bardziej umiarkowani, bo też mający dużo więcej do stracenia. Młodych jednak kokietuje nowa władza w osobie pierwszego Czeczena na czele lokalnej partii komunistycznej - Doku Zawgajewa. Ten wykorzystuje środowiska inteligentne do walki z Moskwą o podział władzy, sądząc, że zawsze będzie miał nad nimi kontrolę."

2. *Parafraza.* Jeśli nowy reżim walczy ze starym pod hasłami wolnościowymi [„ruch protestu” wspomniany wcześniej w tym samym akapicie], to wykorzystuje do walki młodą inteligencję.

N jest nowym reżimem

S jest starym reżimem

MI..... jest młodą inteligencją W walczy pod hasłami wolnościowymi

A wykorzystuje [angażuje] do walki

$R3_S. \forall x \forall y \forall z ((N(x) \wedge S(y) \wedge MI(z) \wedge W(x, y)) \Rightarrow A(x, z)).$

3. *Umieszczenie prawa R3 w klasyfikacji.*

ZO: *hist* — Warstwa inteligencji pojawia się tylko w pewnej formacji historycznej. Do dyskusji: zasięg czasowy tego prawa. Napewno jest to czas transformacji postkomunistycznej. Problem: czy można to prawo rozszerzyć na inne sytuacje historyczne?

FO: *kla* — Prawidłowość ta (zdaniem autora analizowanego tekstu) występuje we wszystkich przypadkach w rozważanym obszarze historycznym. Stąd kwantyfikator ogólny.

KP: *str* — Wymienione obiekty (reżim, inteligencja) należą do kategorii struktur, a nie indywidualów fizycznych lub psychofizycznych.

SU: *por* — Twierdzenie jest uzasadniane przez obserwacje dostarczające porównań między procesami transformacji w różnych regionach postradzieckich.

4. *Pojęciem teoretycznym* jest m.in. to, które jest wyrażane przez termin „młoda inteligencja”. Cecha będąca wskaźnikiem definicyjnym dla pierwszego członu: wiek, w którym się jest w ciągu kilku lat po studiach. Wskaźnik definicyjny dla drugiego członu – wykształcenie wyższe.

5. *Kontrprzykład.* Taki region w obszarze transformacji postkomunistycznej w byłym ZSRR, w którym nowy reżim zwalczałby stary pod hasłami wolnościowymi, a nie wykorzystywał w tej walce młodej inteligencji.

$KONTR(R3_S) (N(a) \wedge S(b) \wedge MI(c) \wedge W(x, y)) \wedge \neg A(a, c).$

6. W twierdzeniu nie występują takie *terminy wartościujące*, których obecność miałaby wpływ na jego uzasadnienie.